

Uitgedaagd ! Willen we onze visie waarmaken ?

Eric Manhaeghe

Sedert het begin van het jaar is zoveel op ons afgekomen dat we het gevoel hebben dat de gebeurtenissen niet langer te overzien zijn. Daarbij komt nog dat wie de bescherming van de menselijke waardigheid hoog in het vaandel dragen, op zijn zachtst uitgedaagd om niet te zeggen geprovoceerd en belachelijk gemaakt worden. Of het nu gaat om de ontvoering van de president van Venezuela, de jacht op wie als vreemdeling aangezien worden in de US, de bedreigingen aan het adres van Denemarken omtrent Groenland of het gekanker over de Europese Unie, nergens valt enige vorm van moreel besef te bespeuren. Slachtoffers zijn altijd verkeerd, de sterkste kan gewoon nooit verliezen! Verliezers hebben geen rechten, die zijn het monopolie van de winnaars! We merken eveneens hoe mensen wennen aan dat gevoel en het als normaal gaan ervaren. Precies het soort berusting dat autoritaire leiders absoluut nodig hebben om in hun opzet te slagen. Ze stellen het dan ook als onontkoombaar voor. Maak je niet belachelijk, verzet je niet, niemand kan er iets aan doen!

In iets meer dan een jaar tijd is dat soort denken een heel eind gevorderd. De geopolitieke rivaliteit wordt op de spits gedreven. Het partnerschap tussen landen op basis van gelijkheid lijkt een vergeten verhaal uit lang verolagen tijden. De Verenigde Naties worden compleet uitgehold door een ballet van veto's over en weer en de brutale weigering om de verschuldigde bijdragen te betalen. Daarna wordt de organisatie door dezelfde politieke leiders doodleuk verweten dat ze niet tot handelen in staat is. De fondsen voor ontwikkelingssamenwerking zijn zo goed als opgedroogd en conflicten worden handig uitgebuit om de grootmachten nog meer invloed en de ermee gepaard gaande inkomsten te bezorgen. Alles wordt voorwerp van een deal in het voordeel van de sterkste. Straffeloosheid is de regel voor wie het voor het zeggen hebben of hun vuile karweitjes opknappen. Gevaarlijk voor wie er een andere visie op nahouden! In de vorige bijdrage gaf ik aan dat

wij katholieken dat inderdaad doen. Nu luidt de vraag: willen we onze visie ook waarmaken?

Visie

In december was de toespraak van aartsbisschop Gallagher voor de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties een voorname leidraad voor wie accuraat de huidige visie van de katholieke Kerk wilde weergeven. Een goede maand later verwijzen commentatoren eerder naar een toespraak van Paus Leo XIV tot de ambassadeurs geaccrediteerd bij de Heilige Stoel¹. Inhoudelijk is er niets wezenlijks veranderd. Er is wel een en ander gebeurd. De inval in Venezuela laat niemand onverschillig en iedereen vraagt zich af hoe de Kerk over dat soort ontwikkelingen denkt. Velen menen het antwoord te kunnen vinden in volgend citaat: “Vandaag is de teloorgang van het multilateralisme een bijzonder punt van bezorgdheid op internationaal vlak. Een diplomatie die een oprechte dialoog nastreeft in de hoop dat er een consensus van alle belanghebbenden uit zal volgen, wordt vervangen door een diplomatie die enkel brute macht doet gelden. Het gaat hierbij om de verhoudingen tussen individuen of groepen van bondgenoten. Oorlog is opnieuw in de mode en de ijver voor de oorlog wordt gretig aangewakkerd. Na de Tweede Wereldoorlog was men principieel overeengekomen dat geen enkele natie het recht had de grenzen van een andere te schenden. Dat principe wordt nu compleet uitgehouden. Vrede wordt niet langer nagestreefd als een goed dat in zichzelf wenselijk is of als een welkom geschenk. Men ziet er evenmin de verwerkelijking in van een door God gewilde orde met betere garanties van gerechtigheid voor vrouwen en mannen. In plaats daarvan wordt naar wegen gezocht om de vrede met de wapens op te leggen en zo de eigen overheersing kracht bij te zetten. Dat is een onomfloerste bedreiging van de recht-

¹ Ga naar de website van het Vaticaan, onder toespraken van de paus: *Address of Pope Leo XIV to Members of the Diplomatic Corps Accredited to the Holy See*, Hall of Benediction, Friday, 9 January 2026.

staat, het fundament van elke vredevolle burgerlijke co-existentie.” Op zich is dit citaat duidelijk genoeg, maar het loont altijd om de hele toespraak te lezen.

Iets meer dan een week later legt kardinaal Parolin aan de studenten van de pauselijke kerkelijke academie uit wat de nieuwe uitdagingen betekenen voor de toekomstige kerkelijke diplomaten². Het fundament van de zending van de Kerk in de wereld, de onvervreembare waardigheid van de mens naar Gods beeld geschapen, wordt door de machthebbers in het gedrang gebracht. Dat mag niemand onverschillig laten en zeker de kerkelijke diplomaten niet. Parolin laat verstaan dat een nieuwe stijl, een nieuwe manier van werken, moet ontwikkeld worden. Een correcte analyse en weergave van de gebeurtenissen is even belangrijk als vroeger, maar volstaat niet langer. *De diplomaat, van nature voorzichtig, zal zijn nek moeten uitsteken. Hij moet een goed doordachte visie van de toekomst durven weergeven en concrete oplossingen aanreiken die een beroep op de brute macht totaal overbodig maken.* Een diplomaat doet dat uiteraard niet in de media, maar direct in gesprekken met de belanghebbenden. Het motto is: veel doen, weinig zeggen. In mensentaal: *zo nauwgezet mogelijk weergeven wat er precies aan de hand is en wegen onderscheiden die naar een oplossing leiden zonder de waardigheid van wie dan ook tekort te doen.* Voor ieder van ons zeker beter dan de fatalistische berusting!

Venezuela

Over de recente gebeurtenissen in Venezuela hoef ik niet uit te weiden, ze kwamen uitgebreid aan bod in de massamedia. De

² Het gaat hier om een magistrale les van de kardinaal staatssecretaris ter gelegenheid van de 325ste verjaardag van de Vaticaanse diplomatenhogeschool, te vinden op de website van het Vaticaan: *Lectio Magistralis dell’Em.mo Cardinale Pietro Parolin, Segretario di Stato, Cardinale Protettore et Gran Cancelliere della Pontificia Accademia Ecclesiastica*, 17.01.2026.

de facto president, Nicolás Maduro, werd op 3 januari door een militaire eenheid van de US uit het presidentieel paleis ontvoerd en de dag erna naar New York gebracht. Daar werd hij officieel aangeklaagd voor onder andere drugs- en wapenhandel. Zo verblijft hij nu in de gevangenis, wachtend op zijn proces. Weinig Venezolanen treuren om wat hem overkomen is. Deed hij niet hetzelfde met duizenden landgenoten? Hij regeerde als een dictator en stortte het land in de armoede³. Om dat doel te bereiken terroriseerde hij het overgrote deel van de bevolking. Goed dat hij er niet meer is!

De manier waarop hij verdween en vooral de beweegredenen van de Amerikaanse president baren de mensen zorgen. Hij beweert doodleuk dat hij wel orde op zaken moest stellen omdat drugs zoveel mensenlevens verwoestten. Toegegeven, er worden drugs gesmokkeld van Venezuela naar de US en Maduro deed daar af en toe zijn voordeel mee. Dat zijn er echter veel minder dan wat de US binnenkomt uit landen zoals Mexico en Colombia. Het is veel mensen in het voorbije jaar opgevalen dat er verkiezingen geweest zijn en dat ze niet door Maduro gewonnen werden. De echte winnaar is door iedereen gekend en door de meeste Venezolanen erkend als hun verkozen president. Aan zijn collega van de US lijkt dat compleet voorbijgegaan te zijn. Over de democratie zegt hij niets, maar hij laat er geen twijfel over bestaan dat het hem om de olie te doen is en dat het oude regime, geleid door de vicepresident⁴, onder zijn supervisie het land zal besturen. Samengevat komt het hierop neer: Venezuela is vanaf nu een wingewest van de Verenigde Staten van Amerika. Zo voelen de mensen het in elk geval aan.

³ Onder zijn bewind nam het bruto nationaal product met 69% af. Zonder een indrukwekkende en gewelddadige kleptocratie lukt dat nooit.

⁴ Volgens de huidige wet wordt de vicepresident niet verkozen maar benoemd door de president. Mevrouw Delcy Rodriguez is dus een vertrouweling van Maduro, al zal hij nu wel toegeven dat hij een verkeerde inschatting maakte.

Dat verklaart waarom de bisschoppenconferentie die altijd zeer kritisch geweest is tegenover het oude regime, zich zeer terughoudend opstelt. Er is geen reden tot juichen! Angst en verwarring overheersen bij de bevolking. Voor velen is de Kerk een moreel ijkpunt, vandaar de kalme reactie en de grote voorzichtigheid van de hiërarchie. De mensen blijven hopen op een vreedzame oplossing en een terugkeer van de democratische rechtstaat, maar er is enorm veel wantrouwen. Ze werden al zo dikwijls benaderd met de belofte dat een echte dialoog en een eerlijke onderhandeling zouden volgen, om er zich uiteindelijk rekenschap van te geven dat ze nog maar eens om de tuin geleid werden. Daarbij komt dat er altijd een en ander op het spel staat, niet in het minst hun levensonderhoud. De meesten zijn ondertussen straatarm! Met deze mensen speel je geen spelletjes. Uit eerbied voor hen reageren de kerkelijke verantwoordelijken nauwelijks op wat er gebeurd is, ze gaan liever gewoon door met de discrete begeleiding van de bevolking dankzij de inzet van een breed netwerk van vrijwilligers. Het lijkt niet veel, maar het schaadt tenminste het vertrouwen van de mensen niet. Als de nieuwe leiders mensen willen overtuigen van hun goede intenties, laat ze dan beginnen met de bevrijding van de politieke gevangenen. Aan de buitenwereld sturen de bisschoppen deze boodschap: de ellende waaronder het land gebukt gaat is de verantwoordelijkheid van Venezolanen, zij zullen ook een uitweg vinden. Kom niet aanzetten met oplossingen waarbij wij niet betrokken worden, het zal niet lukken!

Donroe

Dat het hier niet gaat om een onhandige maar goed bedoelde en enigszins uit de hand gelopen poging om een bevriende natie uit het slop te halen, wordt in de dagen na de ontvoering uitvoerig bevestigd door het Witte Huis zelf. Trump verklaart

doodleuk dat hij de Monroe-doctrine⁵ bij de tijd gebracht heeft en ze voortaan de Donroe-doctrine zal noemen. De landen van andere continenten worden niet alleen op afstand gehouden, maar de Verenigde Staten eigenen zich ook het recht toe om in alle naties van het continent tussen te komen wanneer daar dingen gebeuren waar ze niet van houden. Canada, Colombia, Cuba, Groenland⁶ en Mexico zijn gewaarschuwd! Alles wijst erop dat vicepresident Rodriguez en de andere medewerkers van Maduro, met inbegrip van zijn eigen zoon, een parlementslid, het daarmee al een tijdje eens zijn en hun leider gewoon aan de US uitgeleverd hebben, hoewel ze dat ten stelligste blijven ontkennen. Geen wonder dat de democratie niet eens ter sprake komt, hoe goed Nobelprijswinnares Maria Corina Machado ook haar best doet om Trump ter wille te zijn.

Het is de president van de Verenigde Staten zonder de minste twijfel om de olie-industrie in Venezuela te doen. Hij gaat er daarbij van uit dat grote bedrijven uit zijn land enthousiast grote sommen zullen gaan investeren en dat hij dan als de grote weldoener over iedereen de plak zal kunnen zwaaien. Of die droom ooit werkelijkheid zal worden is uiterst twijfelachtig. De grote bedrijven zijn immers zeer terughoudend. Oliebaronnen weten maar al te goed dat het niet volstaat om het goedje op te pompen en het dan te verkopen. De bewerking en het transport zijn vrij complex. Ze hebben duidelijke afdwingbare contracten nodig, belastingen moeten op voorhand overeengekomen en voor lange tijd vastgelegd worden, de regels voor concessiehouders zijn eveneens voorwerp van lang en grondig overleg. Daarbij komt nog dat de meeste ingenieurs en geologen het land verlaten hebben en dus niet langer beschikbaar zijn. De oliebedrijven hebben geen belang bij een hogere productie die alleen maar de prijs een beetje laat dalen, zij hebben een pro-

⁵ Verwijst naar de negentiende-eeuwse inspanningen van de US om de Europese machten buiten het Amerikaans continent te houden.

⁶ Groenland maakt volgens Trump deel uit van het Amerikaans continent. Straks ga ik dieper in op zijn plannen met dit autonoom gebied dat volgens het internationaal recht bij Denemarken hoort.

duct nodig dat elders niet kan gevonden worden en het verschil maakt. Bovenal moet er politieke rust komen en die kan pas gegarandeerd worden wanneer het beleid van de overheid kan rekenen op een sterke sociale consensus. Gezien die voorwaarden niet vervuld zijn, loopt elk geïnvesteerd kapitaal een enorm risico. Aandeelhouders, instanties van regelgeving en -handhaving, en niet in het minst de rechtbanken moeten overtuigd worden van de “redelijkheid” van de investering. Daar zijn we nog lang niet aan toe⁷. De lezer merkt dat deze zuiver economische overweging⁸ goed spoort met de pastorale inzichten van de bisschoppenconferentie waarnaar ik al verwezen heb.

Groenland

Wanneer iemand geografische gebieden in een verkeerd continent onderbrengt, heb je gewoonlijk te maken met een leerling die meer inspanningen moet doen voor het vak aardrijkskunde. Wanneer die “iemand” de president van een grootmacht is dan heb je te doen met pogingen om een komende oorlog goed te praten. Dat was in elk geval de redenering van de Europese leiders toen ze Trump hoorden beweren dat hij Groenland absoluut in handen wilde krijgen. Dat zou noodzakelijk zijn voor de veiligheid van Amerika! Het gebied maakt wel deel uit van Denemarken, een NAVO-bondgenoot, wat wil zeggen dat Amerika al mee instaat voor de veiligheid ervan! Gedurende de koude oorlog waren er 10 000 Amerikaanse militairen gelegerd in 17 legerbasissen. Vandaag zijn dat er nog 200 in één enkele basis! Hoezo een absolute prioriteit voor de Amerikaanse vei-

⁷ Rystad Energy, een gerenommeerde consultancy, heeft berekend dat er tegen 2030 ongeveer 110 miljard dollar nodig zou zijn om opnieuw het productieniveau van een decennium geleden te halen. Dat is het dubbele van wat alle Amerikaanse oliebedrijven samen wereldwijd geïnvesteerd hebben in 2024.

⁸ Zie “Briefing: Venezuela and the Donroe doctrine. America unbridled” en “Commodities: Crude vision”, in *The Economist*, 10 januari 2026, p. 14-17 en 57-58.

ligheid? Naar de massa's Russische en Chinese oorlogsschepen die daar zouden rondvaren zoek je tevergeefs. Rond Alaska dat allang eigendom is van de US, met name in de Beringzee die Rusland van Amerika scheidt, zijn wel meer Chinese ijsbrekers, oorlogsbodems en commerciële vaartuigen te zien dan vroeger. Je ontmoet er ook tientallen wetenschappers die aan diepzeeduiken onder het ijs doen. Volgens eigen zeggen in het kader van een breed klimaatonderzoek... Meer waarschijnlijk is dat ze op zoek zijn naar grondstoffen en interessante locaties om havens aan te leggen en zo een nieuwe zeeroute (de ijszijderoute) aantrekkelijk te maken voor de grote rederijen. Maar dat is ver van Groenland... Een ander argument van de US is dat het gebied noodzakelijk is voor de bouw van de "Golden Dome" of gouden koepel, een verdedigingssysteem dat heel de Verenigde Staten moet beschermen tegen vijandige raketten. Hoe komt het dan dat met geen woord gerept wordt over Groenland in het nationaal veiligheidsdocument dat de MAGA-administratie in december 2025 wereldkundig maakte? Aanwijzingen genoeg dus om de geloofwaardigheid van de naar voren gebrachte argumenten in twijfel te trekken.

De Scandinavische landen zijn zich ten volle bewust van de nieuwe risico's in het Noordpoolgebied en passen hun plannen aan. Dat doet ook het Amerikaanse leger in samenwerking met zijn NAVO-partners. De dromen van Trump brengen die samenwerking in gevaar en zijn bovendien waanzinnig duur. De inwoners van Groenland mogen dan eerder wantrouwend staan tegenover Denemarken, een wingewest is het eiland beslist niet⁹. De regering van het gebied ontvangt 700 miljoen dollar subsidies per jaar! Driekwart van de 56 000 inwoners leeft van de Staat. 12 500 werken in dienst van de regering en nog eens 30 000 ontvangen een of andere sociale uitkering. Het aanbod van de US om in één keer 100 000 dollar per persoon te

⁹ De gegevens werden verzameld door *The Economist*, zie "The presidents rationale: Illogical expansionism," in *The Economist*, 24 januari 2026, p. 16-17 en "China eyes the melting north," in *The Economist*, 14 februari 2026, p. 45-46.

betalen op voorwaarde dat de inwoners ermee instemmen om Amerikaanse staatsburgers te worden, is in die context ronduit belachelijk. Het is beduidend minder dan wat ze in tien jaar van Denemarken ontvangen en deze mensen zijn geen tachtigers...

De wens er zogenaamde zeldzame grondstoffen te ontginnen kan best opgeborgen worden. Het gebied is overdekt met een dikke ijslaag wat mijnbouw uiterst gevaarlijk en duur maakt. Er is geen transportinfrastructuur. In de loop van de twintigste eeuw hebben een aantal bedrijven het toch geprobeerd en acht-tien hebben het opgegeven omwille van logistieke en financiële moeilijkheden. Twee houden vol. Nalunaq, een goudmijn die in 2014 sloot maar tien jaar later heropende omdat de prijs voor het edelmetaal de hoogte in schoot. White Mountain dat anorthosiet – een grondstof voor glasvezel en verf – produceert, worstelt nog dagelijks met enorme problemen, vooral wat het vervoer in de winter betreft. Twee bedrijven, Kvanefjeld en Tanbreez, gingen op zoek naar echt zeldzame grondstoffen. Ze gaven al enkele honderden miljoenen uit maar waren nog niet in staat van start te gaan om allerlei technische en veiligheidsredenen. Hoe dan ook, zelfs wanneer het lukt om te starten, kost het onderhoud minstens het dubbel van een mijn gelegen in een milder klimaat. Oliebedrijven zien zich voor dezelfde moeilijkheden geplaatst. Shell, Equinor en ExxonMobil hebben het geprobeerd in Groenland en zijn opnieuw vertrokken...

Wanneer Amerika de droom van zijn president wil waarmaken zal het daar duur voor betalen. Om te beginnen zou een breuk met de NAVO-partners betekenen dat het land alle militaire kosten op zich moet nemen. De enige basis die het er nu heeft, Pituffik, zal over de volgende tien jaar een slordige vier miljard dollar kosten. Stel dat er een vijftal basissen nodig zou zijn, dan kunnen de kosten tussen de twintig en de dertig miljard belopen! De Amerikaanse economie kan dat zeker aan, maar of bevolking dat ook wil, is een heel andere vraag. Zotte kosten voor een probleem dat zich elders stelt! Dat alles lijkt goed op wat Trump in de jaren negentig als de vastgoeddeal van de eeuw

probeerde te slijten: een reeks hotels en casino-projecten die er zeer verlokkelijk uitzagen, maar verdronken in de schulden en verborgen kosten. Onnodig erbij te zeggen dat de hele zaak een gigantische flop was.

Europa

Wie stoer doet, wordt gerespecteerd. Daar gaat Trump vanuit. Machthebbers zoals Poetin en Xi delen die mening. Vandaar de neiging om Europa dat zich nog herinnert tot welke ellende het stoere gedoe al geleid heeft, af te doen als een saaie slappeling. Onze massamedia slikken dat soort misprijzen maar al te makkelijk en willen de leiders van het oude continent verleiden om op hun beurt te tonen waartoe ze in staat zijn. Intellectuele en journalistieke luiheid! Wie iets verder durft kijken dan zijn neus lang is, merkt snel dat het gezeur over Europa meer zegt over de klagers dan over de werkelijke toestand in het oude continent. Niet dat het smetteloos en zonder problemen zou zijn, maar in de sfeer van een opbod komen de echte moeilijkheden gewoon niet naar voren.

Wanneer Trump Denemarken ondankbaarheid verwijt omdat het hem Groenland niet gunt hoewel het dat eiland van de US teruggekregen heeft na de Tweede Wereldoorlog, gaat hij aan de verkeerde klaagmuur staan. Zijn voorganger Truman had het gebied kunnen behouden, niemand zou het hem kwalijk genomen hebben. Hij deed het niet omdat hij ervan uitging dat je beter vrijgevig kan zijn dan imperialistisch wanneer je een duurzame alliantie wil uitbouwen. De teruggave was winst voor Amerika én Europa. De geschiedenis gaf Truman gelijk, dat durft Trump niet onder ogen zien, hij brengt liever de alliantie in gevaar met zijn imperialistisch geleuter.

Heeft Europa van de US geprofiteerd door te weinig te investeren in defensie? De Verenigde Staten hebben dat zelf lang aangemoedigd omdat ze een dominante positie binnen de NAVO

wel zagen zitten. Europa, Duitsland in de eerste plaats, kon op die manier meer uitgeven voor sociale en gezondheidsdoeleinden en de US had het gevoel militair oppermachtig te zijn. Opnieuw een win-win, hoewel Europa er nu spijt van heeft en een einde wil maken aan die hegemonie, nog maar eens omwille van Trump. Op het vlak van de gezondheidszorg maakte Europa gewoon de beste keuze. Met vereende krachten kon het interessante prijzen afdwingen bij de grote geneesmiddelenbedrijven. Aan het Amerikaanse *Medicare* werden dergelijke onderhandelingen tot 2023 verboden en de US bleef in de kou staan! Daar is niets oneerlijk aan, het is het gevolg van een eigen politieke keuze.

Xi aanziet Europa als een zwakkeling omwille van de kosten van haar sterk ontwikkelde sociale zekerheid en hij vindt het oneerlijk wanneer men die kost wil meenemen in het overleg omtrent eerlijke concurrentie. China heeft zelf gekozen voor een uiterst snelle ontwikkeling als een zelfvoorzienende supermacht. De obsessie van dat ene doel heeft uitgerekend de grootste arbeiderspartij van de wereld ertoe aangezet om te kiezen voor hongerlonen. Dat versnelt de bouw van vliegdekschepen en raketten. Aan voldoende degelijke hospitalen en woon-zorgcentra zal men later wel denken... Ook dat is een politieke keuze. Wees dan niet verwonderd wanneer Europa hongerlonen als problematisch ervaart in het kader van eerlijke concurrentie. Dat zou communisten als muziek in de oren moeten klinken.

Dat Poetin van Europa niet moet weten is allang duidelijk. Terugvallend op de oude sovjet-methodes, deed hij wat enigszins mogelijk was om nooit als een ernstige partner door Europa aanvaard te worden en nu stelt hij alles in het werk om stokken in de wielen te steken. Minder evident was dat ook Zelensky even het koor vervoegde van klagers over Europa. Het is de enige partner waarop hij nog echt kan rekenen, maar hij is verplicht af en toe te zingen op de tonen van het Witte Huis, in de hoop dat het hem vergeven wordt. De boodschap die Washing-

ton hem ingefluisterd had was er wel compleet naast. Europa wordt verweten een onsaamhangend amalgaam van middelgrote machten te zijn, ongeschikt om snel te beslissen... Dat klopt, maar juist die vaagheid en dat tikje wanorde zorgen ervoor dat Oekraïne op termijn zal toegelaten worden in de Unie. Een monolithische federale supermacht kan daar gewoon nooit flexibel genoeg voor zijn...

Europa mag dan behoorlijk saai zijn, machteloos is het allerminst. Terwijl de geloofwaardigheid van de massamedia overal afneemt, het meest nog in de US¹⁰, blijft de Europese Unie sterk inzetten op de persvrijheid. Niet dat alles voor iedereen naar wens verloopt, maar de pers wordt maar in een paar landen van de Unie genuilekorfd (Hongarije en Slovakije) die bijna overal met de vinger gewezen worden. Niet onbelangrijk wanneer je weet dat er een sterke negatieve correlatie is tussen vrije pers en corruptie. Zonder vrije pers wordt een land geleidelijk aan een corruptieparadijs. Dat corruptie de economie fel aantast is eveneens voorwerp van consensus onder economen en sociologen. Het saaie beeld van Europese politici die zichzelf mordicus willen verplichten tot respect voor een aantal morele regels, zou wel eens een belangrijke troef kunnen zijn in de toekomst.

Genezing

Wie de visie van de katholieke Kerk, in alle omstandigheden eerbied opbrengen voor de onvervreembare waardigheid van elke mens, tot de zijne of de hare gemaakt heeft, wordt op zijn minst uitgedaagd door de recente politieke ontwikkelingen. Hoe reageren we daar het best op? Bestaat er een mogelijkheid om de visie van de katholieke Kerk waar te maken? Een ver-

¹⁰ Volgens een recente Gallup meting vertrouwt maar 8% van de Republikeinen de grote media, twintig jaar geleden was dat nog 33%. Dat geeft aan wat Trump deed voor het vertrouwen... Zie "Press freedom under threat. Gag today, graft tomorrow", in *The Economist*, 7 februari 2026, p. 14-16.

van-mijn-bed-show is dit zeker niet zoals blijkt uit de recente rel met de Amerikaanse ambassadeur over de besnijdenis van Joodse kinderen door een moheel (Joodse rituele besnijder) die geen arts is¹¹. Dat de initiatiefnemer op een emotionele escalatie uit was, bleek duidelijk uit het incident. Wie snel toehapten, zoals een deel van de media, waren als een vis aan de haak en werden gevangen in zijn narratief. Wie het hoofd koel hielden, zoals onze politici (ere wie ere toekomt!), hadden een kans om hun punt te maken. Een impulsieve reactie sorteert in een dergelijke context gewoonlijk een averechts resultaat¹².

De bisschoppen van de Verenigde Staten hebben al langer ervaring met dit soort toestanden. In het verleden traptten ze een paar keer in de val, maar ze hebben er een en ander uit geleerd. Hun meest recente reacties hebben vooral betrekking op de door ICE (vreemdelingenpolitie) publiek gepleegde moorden op Amerikaanse staatsburgers¹³. Individuele bisschoppen geven

¹¹ Zoals bijna altijd wordt hier door een MAGA-agent gebruik gemaakt van een conflict binnen een beperkte groep van buitenstaanders (de Joodse gemeenschap te Antwerpen) om er zelf politieke munt uit te slaan. De besnijdenis is door de Belgische wet niet verboden, wel de uitvoering ervan door iemand die medisch niet bevoegd is. De besnijdenis is duizenden jaren oud en werd door de vader uitgevoerd, de moheel verscheen pas op het toneel wanneer de meeste vaders zich daar niet langer lekker bij voelden en de rituele besnijders zijn dan ook in de regel arts. De wet verbiedt dus geen praktijk die al duizenden jaren meegaat, zoals de ambassadeur beweerde. Dat er binnen een lokale gemeenschap een polemiek ontstaat over het inzetten van niet-artsen als moheel is niet ongewoon, dat een ambassadeur daar garen bij probeert te spinnen is dat wel.

¹² In de US wordt in dit verband meer en meer het volgende adagio aangehaald: "Never wrestle with a pig. You get both dirty and, besides, the pig likes it." Worstel nooit met een varken. Je raakt allebei besmeurd en daar houdt een varken nu net van.

¹³ Voor een overzicht zie de website van *The National Catholic Reporter*, het editoriaal van 19 februari 2026. Een update op 21 februari met o.a. een ongewoon kritische nota van de bisschoppenconferentie en een evaluatie door Gerard F. Powers op 23 februari.

vooral de waarheid weer, in de zin van overeenkomst met de gebeurde feiten. Ze laten zich daarbij helpen door professionelen uit de ordehandhaving. Zij weten hoe je een dergelijk verhaal brengt. De bisschoppen onthouden zich van emotioneel getinte commentaren maar beschrijven klaar en duidelijk wat echt gebeurde: Renee Good en Alex Pretti werden op straat vermoord omdat ze protesteerden tegen ordehandhavers die hun boekje volgens de wet ver te buiten gingen. Eigenlijk is dat de plicht van elke Amerikaanse staatsburger. *Hun boodschappen zijn duidelijk en kritisch, bedoeld om mensen tegemoet te komen die diep beschaamd zijn om wat in hun land gebeurd is. Geen veroordelend neerhalend spreken, wel woorden die vertrouwen uitstralen, verantwoording eisen en op die manier genezing brengen, mensen opnieuw een reden geven om met opgeheven hoofd door het leven te gaan.*

Mensen op die manier benaderen, met inbegrip van degenen die de neiging vertonen om sympathie te tonen tegenover Trump, is voor een christen een beetje een oefening in de liefde voor de vijanden. Ik ben er zeker van dat Jezus iets in die zin bedoelde: laat duidelijk blijken dat wat ze doen niet kan, maar probeer tegelijk heling tot stand te brengen en laat je zeker niet verleiden tot een of andere vorm van misprijzen. Overtuigen is de boodschap, niet demoniseren. Dat laatste hoort niet bij onze doelstelling. Onze roeping bestaat er eerder in het beste in onszelf naar boven te laten komen, zo merken de mensen misschien wat bedoeld wordt met “geschapen naar Gods beeld en gelijkenis”.